

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Kossuth Lajos-
uteza 37. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Felelős szerkesztő: Dr. TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdete-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többzori hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az évfárá vizgákról.

Évtizedek óta nem végződött be az iskolai év oly zaklatott körülmények között, mint az idén. Az elemi iskolákat kanyaró és vörheny fenyegette s e miatt a tantermeket hónapokig kellett zárva tartani s ép akkor, mikor a járvány megszűnését lehetett remélni, a lappangó betegség hirtelen kiütött a gimnáziumban is, minek folytán az igazgató választmány, hogy a befészkelésnek gátat vessen, az iskolai évet május 28-án befejeztnek nyilvánította. Négyszáz gimnáziumi tanuló haza utazott, hogy testi egészségére szülői szemek vigyázzanak.

Ily körülmények között az évfárá vizgák a főgimnáziumban nem tartattak meg. De minden szülő megnyugodhatik abban, hogy gyermeke a lefolyt iskolai évről szóló bizonyítványát megkapja, mert a tanári kar az eshetőségeket szem előtt tartva, tantárgyát idejekorán befejezte, az ismétlések megtörténtek s a tanítás eredményéről bizottságok előtt tartott szigorlatokon biztos képet nyert s így abba a helyzetbe jutott, hogy a tanulók érdemsorozatát az évfárá vizsga formalitásai nélkül is megállapíthatta. És az iskola előjáróságának ezen intézkedései a felsőbb hatóságok jóváhagyását is megnyerték.

Az elemi iskolák kis tanulói azonban, miután a járvány megszűntnek tekinthető, újra összegyűlekeztek kipótolni azt, a mit elmulasztottak, de előhaladásukról ezuttal ők sem fognak nyilvánosan számot adni, mert a gondnokság az ő együttlétüket is megrövidítette, s már e hó 13-án szintén évfárá vizsga nélkül elrendelte a tanév befejezését.

Azonban az a sajnos körülmény, hogy az iskolai évet hamarjában be kellett fejezni, egy fontos tanügyi kérdés megoldását teszi lehetővé.

Tanügyi körökben országszerte rég foglalkoznak ama kérdéssel, hogy vajjon nem kellene-e

a középiskolákban végképen eltörölni az évfárá vizgákat? Azok, a kik az eltörlés hívei, úgy vélekednek, hogy az egész ceremónia csak formalitás, mert egy felelet, mely mindössze néhány percig tart, nem elegendes arra, hogy a tudásnak vagy nemtudásnak teljes képét nyújtsa, majdnem olyan, mint a lutri, melyen némelyek nyernek, a legtöbbben veszítenek. Holott a bizonyítvány — mely eddig jóformán a vizsga alapján adatott ki — egy egész évi tanuláshoz és magaviselethez a tükör. És ez a tükör hány-szor mutatja a valónak ellenkezőjét! Neha nagyit, máskor kicsinyit, mindannyiszor a tanári lelkiismeret rovására! Megtörténik, hogy az „ex partibus aliquid, ex toto nihil” elvéneit fogva haszontalan és hanyag tanulók meg nem érdemelt sikert aratnak, a jök és szorgalmatosak pedig megfeszített munkásságuk folytán beállott fáradtságuk vagy lelki zavaruk miatt, elbuknak. Ép úgy mint a jó tanár előtt, a jó tanítvány kezében is csak zsinórmérték, csak vezérfonal a tankönyv, a mely szerint haladnak, olyan mint a gerincek, melyen a szervezet felépül, — de vért, izmot, igazi életet csak azok az igazságok adnak, melyeket a tanár tanítás és magyarázat útján közöl tanítványaival. Ezekről az évfárá vizgán meggyőződni nem lehet, legfőképpen csak az vizsgálhat ki, hogy a tankönyv leggyakrabban élet nélküli szövegét a szekundától és szülői szigortól rettegő tanuló pár hét alatt beverklizte-e vagy nem? De a tanári ítélet zsinórmértéke nem is lehet más, mint a tanulónak az iskolai év folyamán való ki- és megismerése. A szorgalom, figyelem, magaviselet, írásbeli dolgozat s a tanuló lelki állapotának, tehetségének, temperamentumának egy évig tartó megfigyelése azok a tényezők, melyekből a tanár megítélheti tanítványát s e tényezők mellett a vizsga sikere egészen jelentéktelennek látszik.

Ellenben azoknak, a kik az évfárá vizgálatok további fenntartását óhajtják, szintén van

a viszony így nem a legbarátságosabb, sőt kölcsönösen mindent elkövet ez a két városka az egymás bosszantására. Ennek az ellenséges viszonynak a következménye az is, hogy úgy Dombhat, mint Nagyverőcze társadalmi életében külön-külön a legnagyobb összetartás uralkodik. Ugyanis már a régi mesében benne van, hogy egy köteg ijvesszöt nehezebb eltörni, mint az ijvesszöket külön-külön és így Nagyverőczén és Dombhaton is azért tartanak össze az emberek, hogy annál nagyobb erővel küzdhessen az egyik város a másik ellen.

Nagy meglepetésemre szolgált azért, mikor pünkösdi szombatján felszólítást kaptam Nagyverőczéről, hogy a sajtó képviselőit jelenjen meg ott piros pünkösdi első napján a polgármester pártiak díszünnepélyén.

A hol polgármester-párt van, ott szükségképpen van polgármester-ellenes párt is. Tehát Nagyverőcze társadalmát két pártra szakadt. Vajjon mi okozhatta ezt a meghasonlást?

A kíváncsiságtól eltelve ültem fel a délutáni gyűnevezett kétórásira vonatra, a mely arról nevezetes, hogy három óra tizenegy perczkor indul.

Megyénk zseniális közlekedési beosztása következtében Nagyverőczéig nyolcz helyen kell átszállni. Mikor az utolsó átszállási helyen a sok át- és felszállástól megtörtten letántorogtam a vonatról, szelid hangon kérdeztem a sinek közt sétáló állomásfőnöktől:

— Kérem szépen főnök ur, mikor indul a nagyverőczei vonat?

— A mikor tetszik — felelé a főnök.

— Hogy tetszik ezt érteni?

— Ugy, hogy holnap reggel félhétől kezdve jögom van a vonat felkilenizig abban a perczben elindítani, a mikor nekem tetszik és ha az urnak reggel valami dolga volna, félkilenizig szívesen megvárja a vonat.

— De kérem, ezelőtt így estetelé is indult innen vonat Nagyverőczére.

— Igen indult, de folyó év május elsejétől ez a vonat be lett szüntetve.

— Akkor én ma este nem is utazhatom el Nagyverőczére?

— Nem.

— Mit csináljak akkor?

— A mit tetszik — felelé a főnök angol nyugalommal és odébb sétált.

nehány figyelemre méltó érvök. Szerintök a vizsga számadás egy évi sáfarkodásról; akár jó az eredmény, akár gyenge vagy rossz: ép úgy bele kell nyugodni, mint a gazda bele nyugszik, az aratás eredményébe, mert nem élhet ellene felebezéssel. A vizsgának szigora és fontossága a hanyag és rossz tanulót is arra ösztönzi, hogy az utolsó pillanatban magát megemberelje s legalább valamicskét kipótoljon abból, amit mulasztott; fölébred benne a lelkiismeret, az önérték, a vágy a kötelességek teljesítésével járó lelki örömök után s ez magában véve is elég fontos körülmény arra, hogy az évfárá vizgákat, mint a tanulói életnek legizgatóbb momentumát fenntartsuk.

Melyik felfogásnak van igaza? A tanítással foglalkozó bölcsek meg fogják állapítani. Mi azonban azt hisszük, hogy a gimnáziumunk ez uttal a kérdés megoldását nagyon elősegítette, midőn a kényszerítő körülmények folytán az előbbi felfogáshoz csatlakozott s az idej évfárá vizgákat nem tartotta meg. Az az egy kiviláglott, hogy a tanítás hátrányt nem szenvedett, a kiadott bizonyítványok jogérvényesek, mert a tananyag minden osztályban teljesen befejeztetett s a tanulók felett érdemleges ítéletet lehetett tartani.

Ennek alapján a kérdés a jövő év folyamán mindenesetre végleges megoldást fog nyerni.

Ennyit kívántunk ezuttal a szülők tudomására hozni. — s. — u.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselő-testülete Dr. Kovács László polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Baksay István, Barna Imre, Bodor István, Barányi Gusztáv, dr. Baksay Dezső, dr. Cziner Miksa, Csapó János id., Dapsy József, Ethy Frigyes, dr. Kármán Aladár, Lévai István, László János, Lukács Géza, Rábely Miklós, Rónay Gyula, Soós Ferencz, Szabó József m., Szabó József Kozma, id. Süteő István, Szabó József adópenzt., Varga István, Zachar Gusztáv, dr. Zehery István.

Láttam, hogy ennek a fele sem tréfa, hogy itt a legsürgösebb dolog éjszakai nyugvóhelyről gondoskodni. Bebaktattam a vasuti állomástól alig két kilométernyire fekvő városkába és szerencsésen ráakadtam a vendéglőre. Alig telepedtem le egy meglehetősen rozoga asztalhoz, már is a kezembe nyomta nagy büszkeséggel a vendéglős a következő litografizott okmányt:

Színi jelentés.

Mély tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a csütörtök óta hirdett, de közönség hiányában elmaradt

Kölesönként feleség

francia vigjáték három felvonásban ma, szombaton okvetlenül előadatik. — Kezdeté este 8 órakor. — A n. é. közönség becses partfogását kéri hazafias tisztelettel:

Bájlaki Elemér, színigazgató.

Mindig nagy elöszerelettel viseltetem a színművészet iránt és azért nyolcz óra után elfáradtam a vendéglő mellett lévő állásba, a melynek komor belseje néhány veres kendő és használt alszöcknya segítségével szinpaddá volt varázsolva.

A nézőtérén még csak egy ember volt, a színigazgató. Búsán üldögélt az egyik löczán. Megszólítottam.

— Direktor ur, meg lesz-e tartva az előadás?

— Kérem, én vagyok a világ legszerencsétlenebb embere. Csütörtökön a „Kölesönként feleség” hiányában maradt el a közönség, mert a primadonnám megszökött a kellékesek. A harmadik faluból kellett őket esendőröckel visszahozatnom. Pénteken közönség hiányában maradt el a „Kölesönként feleség”, mert egyetlenegy néző sem jelentkezett. Ma már a hazai színművészetünk reputációja érdekében is feltétlenül megtartjuk az előadást, — ha legalább öt néző jelentkezik.

— Miért nem osztogat potyagyereket, akkor talán össze lehetne hozni a publikumot?

— Kérem, próbáltam már azt is, de még így sem sikerült öt nézőt összehoznom.

Szomoruan elhallgattunk és vártuk mind a ketten, hogy most pünkösdi szombattán a szentlélek hátha mégis megszállja az embereket és eljönnek a színházba.

A szentlélek nem szállta meg az embereket.

TÁRCZA.**Ha meghalok . . .**

Ha meghalok, Tisza mellé
Temessetek engem;
Sírom felett egy magányos
Szomorú fű lengjen!

Hervadt lombja olyan fájon
Boruljon a síra,
Mintha-mintha halottjáért
Keseregne, sírna.

Csendes este bús csalogány
Szálljon le az ágra,
S dalolja el, hogy az élet
Mily szomorú, — árva.

Vagy vigyetek s temessetek
El a róna tájon!
Pusztá sírom kalász tenger
Közepében álljon!

A suttagó, enyhe szellő,
Mely átleng a rónán.
Estelenként altató dalt,
Bús dalt hozzon hozzám.

De ha mégsem temetnétek
Az Alföldön engem.
Egy maroknyi port hozzatok
A rónáról nekem!

Talán álmodom csendesebb lesz
Azon a hantokon,
Hol szívemben gyönyör lakott
S panasz az ajkamon.

Heinrich János.

A nagyverőczei ökör-sütés

Írta: Dr. SZÁMIEL.

Dombhat és Nagyverőcze körülbelül olyan viszonyban élnek egymással, mint Nagykovács és Kecskemét. Ez

A közgyűlés első sorban tudomásul vette az alispáni hivatal végzését, melylyel az alsófoku bábaiskola részére bérelt helyiségeket f. évi november hó 1-ére felmondja. Azután az 1902. évi közpénztári és gazdasági számadás megvizsgálásáról szóló jelentést vették tudomásul. A közpénztári számadás szerint múlt évben 309413 kor. 35 fillér bevétellel szemben 293854 kor. 29 fillér kiadás volt; maradvány: 15559 kor. 06 fillér. — A számadások felterjesztetnek a törvényhatósághoz.

Jaczkó Pál városi mérnök állásáról való lekötéséről sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés s az érdemes, szorgalmas és mindig kötelességtudó mérnök iránt őszinte elismerésének ad kifejezést jegyzőkönyvében a képviselőtestület, a tanács erre vonatkozó szép javaslatát, melyben Jaczkó Pál működése meleg hangon van méltatva, egyhangu helyesléssel fogadták el. A pályázat ki fog iratni.

A Kaszinó ajánlatát a régi pénzügyigazgatósági épület emeleti helyiségeinek bérbevétele tárgyában a közgyűlés Intitúrisz Endre, Molnár József, Lukács Géza, Perez Samu és Bakcsy István felszólalása után elfogadta. A kaszinó elővételi joggal egyelőre 20 évig évi 1200 korona bérért fogja bírni a helyiségeket.

A tanács bejelentette, hogy a Schweitzer Dávidné vásárbérlő ellenében a bérelti szerződés felbontása iránt folyamatba tett pert a város elveszítette s a költségeket meg kell fizetni. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul a két bíróság ítéletét megváltoztató kuriai végzést, s erős kifakadásokkal ítélte el a vásárbérlőnek a várossal szemben tanúsított eljárását.

A városi trágátelepre vonatkozó s Tepper Lajos pendules pusztai bérlővel kötött szerződést a közgyűlés elfogadta. A határozat ellen, miután a bérbeadás nyilvános árverés nem előzte meg, teletbezés jelentetett be.

Az alsó malom üzemképes állapotba helyezése iránt Gruber Lajos bérlő kérvényt adott be a városhoz. A képviselőtestület nem látja indokoltnak a kérelmet, mert a bérlő a malmot így vette ki, a mint van, az eddiginél 200 koronával kevesebb bért fizet s megígérte, hogy műmalommá alakítja át. Tekintettel az épület elhanyagolt állapotára, 400 korona értékű anyagot hajlandó adni a város, de köteles a bérlő a folyó évben rendbe hozni a malmot és a lakást.

Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállításon nyert és immár szép kerettel ellátott oklevél bemutatott, s utána a polgármester jelentése, mely szerint a városi épületek villamos világítással való ellátása 1988 kor. 63 fillérbe kerültek, tudomásul vétetett. A bérlők közt felosztatik a kiadás s az egész 12 évi amortizációs költsön utján nyer fedezetet.

Az új közigazgatási eljárás értelmében árvaszéki szavazók kiküldése is szükséges lévén, a közgyűlés a tanács javaslata folytán elnökhelyettesé Kissó Gyula ügyészt, szavazókká Kovács József tanácsost és Dr. Glaufl Pál főjegyzőt küldte ki. — Végül a polgármester a gazdasági ismétlő iskola szervezésének kötelessége alól való felmentésre vonatkozólag tett előterjesztést és özv. Kovács Józsefnak 4 korona havi segélyt szavazott meg a közgyűlés.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala

Andrássy Dénes gróf ünneplése. Rozsnyón az ottani társalgási egylet és a polgári kaszinó szép ünnepet ült pünkösdi vasárnapján. A társalgási egyletben dr. Markó Sándor egyleti elnök lendületes beszédben méltatta a nemeslelkű főúr: — Andrássy Dénes gróf kiváló egyéniségét s beszéde közben lehullott a lepel a grófort ábrázoló képről. — A jeles főúr nevében Sulyovszky István jószágkormányzó határos beszéddel köszöntö meg a tisztelet figyelmes nyilvánítását. — Az

Elmult negyedik, félkilenc, háromnegyedik és még mindig csak ketten buslakodtak Thália csarnokának nézőterén. Közben az eső is elkezdett esni és lús kopogással verte az állás fedelét.

Elgondolkoztam a régmúltba és a sok-sok történelmi alak közül eszembe ötlött Lajos bajor király, a kinek a legkedvesebb szokása volt, hogy magában nézte végig a királyi színművészek előadását.

Miért ne lehetnék én egyszer Lajos bajor királyhoz hasonló, hiszen engem se a gólya költött?

Az eszmét elhatározás, az elhatározást pedig tett követte.

Megváltottam az öt drb. jegyet és kilenc órák kezdetét vette a „Kölcsönkért feleség” előadása.

Az előadásról nem írok semmit. Annyi bizonyos, hogy a „Kölcsönkért feleség”-et én a magam részéről nem kértem volna kölcsön és így inkább a számalomnak, mint a színművészet iránt való lelkesedésnek tulajdonítható, hogy előadás után meginvitáltam az egész truppot egy barátságos vacsorára.

A legtöbbet evett a direktor. Megevett hat borjúpörköltet salátával. A négy első borjúpörköltnél nem szólt egy szót sem, az ötödiknél azt mondta, hogy az idealizmus megöli az embereket, a hatodiknál szidta a többieket, hogy minek esznek annyit.

Különböző ez éjtelben töltöttük és reggel az egész színművész csoport kikisért a vasuti állomáshoz, a hol a vasut elindulása alkalmával a berugott hősszerelmes elszavalta a kevlari bucsut.

A kupében, a melybe szálltam, már egy jó kinézésű bácsi ült. A kiről utazásunk folyamán azt is megtudtam, hogy bőbeszédű. Ezen bőbeszédűségének a kifolyása volt, hogy pontosan értesültem a nagyverőcei társadalom kettészakadásáról, a mely összefüggésben volt azzal, hogy a nagyverőcei esti vonatot beszüntették.

Dombhát és Nagyverőcei vetélkedése ugyanis az utolsó évek előtt főleg abban nyilvánult, hogy mind a két város a maga polgármesterének valami kitüntetést akart a felségétől kieszközölni.

Az ilyen kitüntetést a legkönnyebb megkapni a közigazgatási élet körül szerzett érdemekért és így ugy Dombhát, mint Nagyverőce polgármestere rajta volt,

ünnepegy második része a polgári kaszinóban folyt le szintén nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében. Itt Kiss Károly volt az ünnepi szónok, ki nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott, miközben a kaszinó védnökének gróf Andrássy Dénesnek képeről lehullott a lepel. A védnök nevében itt is Sulyovszky mondott hálás köszönetet, mire a szép ünnepegy véget ért.

Doktorrá avatás Vármegyénk egyik közkeveltségű férfianak, Heinicz Frigyesnek fiát: Heinicz Hugó egyetemi tanár-segédét f. hó 6-án avatták az összes orvosi tudományok doktorává a kolozsvári Ferencz József tudományegyetemen. Őszinte szívből gratulálunk az új dokornak és reméljük, hogy azon a tudományos pályán, a melyen már most is előkelő állást foglal el, ezután is csak becsületet és tiszteletet fog szerezni megvérének.

Iskolaszéki ülés. A polgári leányiskolai iskolaszék f. hó 6-án Lukács Géza elnöke alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy tekintettel a járványos időre, felterjesztést tesznek a tanfelügyelőséghez, miszerint az idén az évről vizsgálatok 12—13-án, pénteken és szombaton mind a négy osztályban s csakis a tantestület és az iskolaszék jelenlétében tartassanak meg s záróünnepegy egyáltalán ne legyen. — Az elnökön kívül kiküldettek a vizsgákra: Bakcsy István, Szemann Endre, Zachar Gusztáv, Czinke István, Dapsy József, dr. Kovács László, Glaufl Pál, Singer Leo, Ethy Frigyes és dr. Kármán Aladár iskolaszéki tagok.

Elismerés. Szép ünnepegy folyt le f. hó 7-én délelőtt a városháza tanástermében az általános iparrestület előjáróságának Szabó József elnöke alatt megtartott ülésén, melyen a meghívott Bornemisza László alispán és dr. Kovács László polgármester is megjelent s szépszámu érdeklődő közönség vett részt. Az elnök az ülés megnyitása után elismeréssel emlékezett meg két derék iparossegédéről: László János helybeli timár-segédéről, ki 26 év óta és Sztrussics Lipót cipészsegédéről, ki 31 év óta foglalkozik egyhuzamban egy munkaadónál és kifőrgástanal magaviseletük, szorgalmuk és szakmájukban elért képzettségük alapján az orsz. iparegyesület által ezüst éremmel és díszokmányokkal lettek kitüntetve. Az érmek és okmányok az elnök szép szavak és őszinte jókívánságok kíséretében adta át a meghatott iparossegédeknek, kikhez az alispán és a polgármester is intézett biztató és nagy tetszéssel fogadott beszédet. Mindketten jó kívánságok kíséretében rázták meg a munkások kérés kezét, kik hálás szívvel köszönték meg a jóindulatot és pártfogást.

Eljegyzés. Ragályi István, a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez beosztott vármegyei főpénztárnok e hó 7-én eljegyezte Szakall Vincze vármegyei árvaszéki elnök kedves leányát Mariskát. Kísérje boldogság a köteendő szép frigyét!

Kinevezés. Az elhalálozás folytán üresedésben volt szentsimoni plébániára Ivánkovics János püspök Göbl Márton dr. rozsnyói szemináriumi vicerektort nevezte ki. Az ujonnan kinevezett plébános még e napokban elfoglalja állomását.

Esküvő. Fényes úri esküvő volt Budapesten szombaton délelőtt 11 órák a Mária-utcai Szent-szivről elnevezett róm. kath. templomban; jekel- és margitfalvi Jekelfalussy István es. és kir. tart. huszárfőhadnagy, Jekelfalussy Lajos es. és kir. kamarás altábornagy, közös hadügyminiszteri osztályfőnök fia és Daruvári Kaeskovics Margit, Daruvári Kaeskovics Kálmán somogyi nagybirtokos és győrfalvi Csepán Karolina urnő leánya esküdtek örök hűséget egymásnak. Az esketést a fényes díszmagyarban megjelent násznép és előkelő úri közönség jelenlétében Dessewffy Sándor esanádi püspök végezte nagy segédlettel.

Papválasztás Zeherjén. A zeherjei ev. ref. egyház a már régóta üresedésben lévő lelkészi állására Hágner Miklós darvasi ev. ref. lelkész választotta meg.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter Thuránszky Sándor rimaszombati kir. járásbírói díjokat a nagykaposi kir. járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

hogy a közigazgatási élet körül érdemeket szerezzen magának. Nagyverőce polgármesterének ez körülbelül egy évvel ezelőtt sikerült is aáltal, hogy kieszközölte a nagyverőcei esti vonatot, a mely a vidék iparának és földművelésének fellendítésére kétségkívül nagy befolyással volt. Dombhát polgármestere sem nyugodott és neki viszont sikerült kivinni, hogy a nagyverőcei esti vonatot f. év május hó elsejétől beszüntették.

Ez Nagyverőczen nagy elkeseredést szült és a nagyverőcei társadalom egyik része a polgármestert okolta, hogy ő ügyetlenkedte el az egész dolgot és a hibán úgy óhajtott segíteni, hogy a régi polgármestert le kell tenni és új ügyesebb polgármestert kell választani. A társadalom másik része ellenben hűségesen kitartott a régi polgármester mellett.

Utítársam csak a ma rendezendő ünnepegyről nem tudott felvilágosítást adni. Ennek az ünnepegynek rendkívüliségéről csak Nagyverőczen értesültem, a mely rendkívüliség érdekes világitást vet a nagyverőcei házi szokásokra.

A hány ház, annyi szokás, — mondja a közmondás. — A taki-vakik harezias törzsének például az a szokása, hogy minden holdtöltekor összegyűlnek. Ekkor szavazattöbbséggel eldöntik, hogy ki köztük a legkövérebb és a kit így a közbizalom a legkövérebbnek nyilvánít, azt megeszik.

Ez elég érdekes szokás! Nagyverőczen a bizalmi nyilatkozatoknak kifejezésére van egy igen érdekes módszer gyakorlatban. Ott ugyanis, ha tüntetni akarnak valaki mellett vagy valaki ellen, akkor pecsenyét sütnék. Mennél nagyobb a tüntetés, annál több pecsenyét sütnék és így természetesen annál jobban elrontják a gyomrukot.

A polgármester pártja kezdte meg a tüntetések, illetve a pecsenyesütések sorozatát. Harminezöt kilogramm húst sütöttek meg a polgármester tiszteletére. Az ellenpárt nem hagyta magát és a következő héten hetven kilogramm zsiványpecsenyét fogyasztott el a polgármester bukásának reményére.

A polgármester párt erre kivágta a nagy slágert és elhatározta, hogy piros pünkösdi első napján megsütött egy egész — ökröt.

Magyar nemesség és családnévvaltoztás. A király — a hivatalos lap közlése szerint — a Kubinyi József földbirtokos, pusztakerepeczi lakos és özvegy Pucok Lajosné, született Kubinyi Mária barczikai lakos, mint kiskorú Pucok Kálmán és Pucok László természetes gyámja között a nevezett kiskorúak örökbe fogadása iránt Tornallyán 1902. évi június hó 30-án kötött szerződésnek az örökbe fogadás tényére vonatkozó részét jóváhagyván, Kubinyi József magyar nemességét, családnévét és előnevét az örökbe fogadott Pucok Kálmánra és Pucok Lászlóra és törvényes utódaikra átruházta s egyuttal megengedte, hogy a nevezett kiskorúak a Kubinyi családnévet, eddigi családnévek elhagyásával, használhassák.

Eljegyzés. Fekete Mihály, a helybeli állami elemi iskolának egyik közkeveltségű tanítója ma tartja eljegyzését, Filasz Szaniszló m. kir. vasgyári számtiszt özvegyének nevelt leányával Amáliával, Tiszolozon. Tartós boldogságot kívánunk!

Esküvők. Lokesánszky Lajos békés-gyulai kir. pénzügyigazgatósági számtiszt, csütörtökön folyó hó 4-én délután vezette oltárhoz Illés Irént, néhai Illés Gyula hercezugradalmi volt tisztartó kedves leányát.

Özv. Bródy Bertalanné kedves leánya Jolán f. hó 7-én tartotta esküvőjét nagyszámu érdeklő jelenléte mellett Fráter Márton budapesti kávéház tulajdonossal.

Kohn Janka, a Kohn József szabadka-pusztai bérlő kedves leánya folyó hó 9-én kötött frigyét Gyémánt Sándor tiszapolgári terménykereskedővel, nagyszámu és díszes násznép jelenlétében. A fiatal párhoz Singer L. rabbi az esketési szertartáson szép beszédet intézett.

Hoszték Ede kir. kohómérnök Zólyombrezórol folyó hó 6-án esküvött örök hűséget Sefcsik Palmának, Sefcsik Ipoly tiszolczi államvasuti főnök kedves leányának Tiszolozon.

Glatter Etel helybeli nőikalapkereskedő folyó hó 16-án tartja esküvőjét Lusztyné Lajossal; Winter Farkas leányát: Jankát ugyancsak e napon veszi nőül Klein Mór mezőcsáthi lakos.

Érettségi elnök. A rimaszombati egy. prot. főgymnasiumban f. hó 22-én kezdődő érettségi, szóbeli vizsgálatok vezetésére Kun Bertalan tisztánemmi ev. ref. püspök Czinke István helybeli ref. lelkész kérte fel, illetőleg megbízta, hogy a vizsgálatok helyette elnököljön. A kormányt — mint már említettük is — Szóts Farkas, a budapesti ev. ref. főiskola tudós és szelíd lelkű igazgatója, — az igazgató-választmányt Fábry János nyug. főgymnasiumi tanár fogja képviselni a bizottságban.

Búcsúestély. Szontagh Andor Coburg hercegi uradalmi főerdész Nagyverőczen, eddigi állomáshelyéről más állomás helyre helyeztetett át. Ebből az alkalomból a nagyverőcei intelligencia f. hó 6-án a városi nagyvendéglőben búcsúestélyt rendezett a távozó főerdész tiszteletére. A búcsúestély folyamán igazán szépen és megbízhatóan nyilatkozott meg az a tisztelet és szeretet, a mely Szontagh Andort puritán jelleme és baráti megbízhatósága folytán környezte.

Egyházmegyei hírek. Ivánkovics János püspök Borbás György rozsnyói káplánt, a rozsnyói apátkanonok-plébános kérelmére Rozsnyóra plébános-helyettesé nevezte ki. Meiszler György ideiglenes plébános-helyettes Dobóczáról Szomolnokra káplánnak, Kupcsák Pál káplánt pedig Karancsesziből ideiglenes minőségben Dereskre helyezte át a püspök. Cservenka János ideiglenes kíséző-káplán Murányhuttáról Jekelfalvára visszarendeltetett. A május hó 13. és 14-én megtartott szentszéki vizsgálatokon Gallus Péter székesgyeházi succentor és Horváth Bálint putnoki káplán plébánia vezetésére képesítést nyertek.

Halálozás. Özv. Schipka Frigyesné szül. Sartórisz Amália f. hó 6-án 87 éves korában hosszas betegség után meghalt. 8-án temették el.

Jegyző-gyűlés. A gömörmegyei jegyzők f. hó 9-én tartották a vármegyházban rendes évi gyűlésüket, a melyen Fridrich Vilmos pelsüci jegyző elnökölt. Gyűlés után a Tompa szállodában bankettet rendeztek.

Ez az ökörsütés volt az a nagy ünnepegy, a melyre engem is meghívtak.

Az ünnepegy kitünően sikerült. Délután az egész polgármester-párt kivonult az erdőbe. Elöl vezette két mézárós legény az ünnepi ökröt, azután ment az ünnepi mézárós, azután ment az ünnepelt polgármester és őt követte zárt sorokban az ünneplő tömeg.

Odakint az ünnepi mézárós egy hatalmas és zugó éljenektől kísért taglócsapással levágta az ünnepi ökröt, a melyet a két mézárós segéd nyomban megnyuzott, azután felhuzott egy óriási nyársra és az ünnepi ökröt elkezdett sütni. Lassan sült, de végre mégis megsült.

Az ünnepegy fénypontját az evés és a dikiézők képezték. A kora reggeli órákban még mindig ettünk és dikiézőtünk. Több ember rosszul lett, de azt nem lehetett eldönteni, hogy az evéstől lett-e rosszul, vagy a dikiézőktől. Nem tudom hány kilogramm hus eshetett egy emberre, de dikiéző esett ugy tizenöt-tizenhat.

En a többek közt felköszöntöttem a polgármestert kétszer, a rendőrkapitányt egyszer, a jelenlévő hölgyeket háromszor, a várost egyszer és még többeket, végül pedig jobb tárgy hiányában felköszöntöttem az ökröt.

Az ünnepegy eredménye különben reám nézve az lett, hogy két napig feküdtem betegen Nagyverőczen és ezen betegségem miatt elmulasztottam egy igen fontos felebbviteli tárgyalást.

Az ünnepegyből legtöbb haszna volt a városi orvosnak, — a ki még jelenleg is kezeli az egész beteg polgármester-pártot — és a felebbviteli tárgyalás peres feleinek, mert ezek ügyvéd hiányában kibékültek. Ha én haza jöttem volna a kellő időre, bizonyára nem békültek volna ki és bizonyára többet került volna nekik a ki nem békülés, mint a kibékülés.

Lapzárta kor kapom különben a polgármester elleni párt meghívóját, a melyben tudomra adják, hogy sikerült nekik az Anglo-Amerikan Menagerie Transatlantique részvénytársaságtól egy valóóság eleven tapirt beszerezni, a melynek a megsütési ünnepegye a jövő vasárnap lesz.

A kinek kedve van elmehet, én magam már csak itthon maradok.

Közigazgatási bizottság A vármegyei köz-
igazgatási bizottság f. hó 8-án Hamos László főispán
elnöklete alatt tartotta rendes ülését, melyen az előadók
szóköz szerint referáltak.

Megbízás A belügyminiszter a budapesti állami
gyermekmenhelynél az első másodorvosi teendők végleges
ellátásával városunk szülöttét: dr. Szabó Mihályt
bizta meg.

Harcászati gyakorlat Folyó hó 8-án váro-
sunkba érkeztek felső-őri Benedek Andor altábornagy
vezetése alatt Loskay és Király ezredesek, Hor-
váth, Amon, Schertl és Schultheisz alezrede-
sek Ervaecsek, Kiss és Willerdim őrnagyok, Jan-
kovics, Jóny, Szabó, Petrovics és László
századosok, Szakall s Bauer főhadnagyok és a szol-
galatukra rendelt legénység. A csapat elzárja a távolvág-
lással emeltet, harcászati tanulmányok végzése. Hoz-
zánk Losonczi jöttek és innen f. hó 11-én lovagolnak
tovább Tiszolcra. Három napi itt időzésük alatt a ka-
tonatisztek úgy az elszállásolás, mint az ellátás körül
a legnagyobb megelégedésüknek adtak kifejezést.

Vizsgálatok. A rimaszombati egy. protestáns
főgymnasiumban — a mint már írtuk is — az évvégi
osztályvizsgálatok ez idén elmaradnak. A magántanulók
írásbeli vizsgálata f. hó 12-én, azaz pénteken, a szóbeli
pedig 13-án lesz. Az érettségi szóbeliek pedig folyó hó
22-én kezdődnek — A helybeli állami elemi fiú- és
leányiskolából a f. hó 9-én Lukács Géza elnöklete alatt
ülendő gondnoksági gyűlés — tekintettel az érintkezési
folytán ismét elterjedhet járványra — a *tamásfalvi*
gyermekeket nyomban kitiltotta és az egész iskolai éve-
nek még e hét végén való végleges befejezés t elrendelte.
Így tehát a nyilvános vizsgák itt is elmaradnak, mert
hiszen a gyermekek részint a téli kanyaró, részint a
vörheny-járvány ellen sikerrel használt óvó-rendszabályok
miatt nagyon sokat mulasztottak. Hasonlóképpen elhatá-
rozták az egyes egyházi elnökségek is, hogy ez évben a
nyilvános vallás vizsgák is elmaradnak. — Nagyon ter-
mészetes, hogy a tanulók *valamennyi iskolában* megkap-
ják az évvégi rendes bizonyítványt kinek-kinek érdeme
és szorgalma szerint ép úgy, mint eddigéig. S az is ter-
mészetes, hogy a tanítók a jövő iskolai év elején sokkal
több időt fognak szentelni és nagy gondot fognak fordítani
az ideai csonka évben esetleg elmulasztott tananyag
kiegészítő feldolgozására — a miként ezt legutóbbi ta-
nácsközmányainkon itt is — ott is elhatározták. — Kül-
önben a járvány városunkban csaknem teljesen megszünt-
nek tekinthető, mert a deáksg szétbozósítása óta hivata-
losan egyetlen — újabb megbetegedést — sem jelentettek
be. Ez örvendetes tény is igazolja, hogy a gyermekek
csoportosulásának, érintkezésének a megszüntetése a leg-
biztosabb óvszer a járvány elfojtására.

Iparos tanoncok vizsgája. Az iparos ta-
nócok rendes évről vizsgája munkakiállításal egybe-
köve f. hó 14-én, vasárnap délután lesz az áll. elemi
fiúiskola (régii közs. iskola) épületében. Felhívjuk az ér-
deklődők figyelmét a vizsgára és a kiállításra.

Siketnéma gyermekek előadása. A jolsvai
siketnéma intézet igazgatója Nécesey János az intézet
4 növendékével f. hó 7-én átrándult városunkba, hogy
az érdeklődő közönségnek szemtől-szembe bemutassa az
eredményt, mit az intézet rövid fennállása óta a szeren-
cesétlen gyermekekkel elért. Sajnos, hogy a minden irány-
ban felhívott érdeklődés igen gyér mérsékben nyilvánult
meg a derék igazgató-tanár igyekezetével szemben, a
mint azt a vasárnap délutáni előadáson megjelentek cse-
kely számában látnunk kellett. Pedig a jelen voltak való-
ban élvezetes órát töltöttek a „Három Rózsa“ nagyter-
mében. Maga az igazgató élénk színekben változta a si-
ketnéma oktatás történetét, módszerét s ennek fejlődését.
Ez előadásból láttuk, hogy ámbár hazánkban eddigéig
már figyelemre méltó eredményeket értünk el, mégis
mennyivel hátrább állunk, mint nyugati szomszédaink,
kiknél 80—100 száma megy a siketnéma intézetek száma.
Majd a hazai viszonyokról, a siketnémaság előidézé okai-
ról beszélve, megemlítette, hogy vármegyénk területén
167 siketnéma van, kik közül most 7 nyer az intézetben
nevelést és oktatást. Bámulatos, hogy mily nagy közöny
uralkodik éppen a legérdekeltebbek körében is ez egyik
leghumánusabb intézménnyel szemben. De tán abban is
rejlik annak oka, hogy az ilyen szerencsétlen gyermekek
leggyakrabban a társadalom legalsóbb, tehát legtudatlan-
nabb fokához tartozó családok tagjai, a kik vagy ninc-
senek az előjáróságok által kellő odaadással felhiva s
felvilágosítva teendőkre, vagy éppen műveltségük alacsony
fokánál fogva, egykedvűen megnyugosznak az Isten csa-
pásában s eltűrik, elmézik, hogyan válnak szerencsétlen
szülöttük „faluboldogjai“-vá. Az ilyen tanulságos vándor-
előadás bizonyára hasznára és fejlesztésére fog válni a
nemes ügynek, melynek nehéz és sok hivatást igénylő
szolgálatában áll a derék mester: Nécesey János. A
kedves modorban nyújtott ismertetés után bemutatta ta-
nításának módszerét s a beszéd-, írás-, olvasás- és szá-
molásban elért valóban bámulatos eredményt. Mind a
négy kis növendék értelmesen és tisztán beszélt, írt és
számolt; s megható volt látnunk a szép haladás mellett
azt a kedves, szelíd ragaszkodást, melylyel mindnyájan
vannak mesterük iránt. Ez bizonyítja, hogy mennyi em-
berszeretettel, mennyi megfizethetetlen ügybuzgósággal lak-
hatik abban a szívben, mely Néceseyt e nehéz pályára ös-
tönözte, hívta. Kevesen voltak jelen az előadáson, de
buzdítsa a fáradhatatlan mestert az a tudat, hogy munká-
jának sok és hivatott némtánylója volt e kevesek között.
Kísérje elismerés, áldás némas hivatásában messzire!

Gyermekhangverseny. Az ózdi vasgyártelepi
népiskola f. hó 14-én az olvasó egyesület dísztermében a
Rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársasági tanítói
testület által „Ferenc József tanítók háza“-ban léte-
sítendő alapítvány javára gyermek-hangversenyt rendez.
Beléptidij személyenkint 40 fillér. Felülfizetések, tekintve
a jótékony célt, köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este
7 $\frac{1}{2}$ órakor. A hangversenyen a tanulók zene- és ének-
kara fog közreműködni s előadják a „Szeget szeggel“
címmű kétfelvonásos vígjátékot.

Szövetkezeti közgyűlés Rimaszombat és
vidéke fogyasztási szövetkezete folyó hó 7-én délután 2
órákor tartotta a vármegyeházán évi rendes közgyűlését
a tagok nagy érdeklődése mellett, Lukács Géza vár-
megyei főjegyző, igazgatósági elnök gyakorlott és tapin-
tatos vezetése alatt. Úgy a megjelent tagok nagy száma,
mint az egész gyűlés komoly és méltóságos lefolyása, de
kivált az egyhangulag hozott határozatok mind azt bizo-

nyitják, hogy a napjainkban egyre nagyobb és nagyobb
tért foglaló azon szövetkezeti eszme, mely egyáltalán
nem tör sem az ipar, sem a tisztességes kereskedés ellen,
hanem éppen ezek támogatására siet, nem vesztett sem
erejéből, sem jelentőségéből a különben jelentékeny ösz-
szegű veszteség miatt, melyet kauziós üzletkezelőjének,
Buzágh Jánosnak ismeretes hűtlensége okozott. A köz-
gyűlés minden megjegyzés nélkül elfogadta az igazgatósá-
gtól és a felügyelő-bizottságtól aláírt mérleget, mely 6677
korona 67 fillér veszteséget tüntet föl. De ebből Buzágh
János volt kezelő 5558 korona 56 fillér terheli. A
vagyon 1902. december 29-én a veszteség levonásával
27.030 kor. 98 fillér volt, melylyel szemben a teher
34.708 kor. 65 fillérre rugott. — A tagok száma 391,
a jegyzett részjegyek értéke 12000 korona. Az igazgató-
ság gondosan egybeállított jelentésének, valamint a fel-
ügyelő-bizottság megnyugtató jelentésének felolvása után
a közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-
bizottságnak az 1902. évi működéséért a felmentést
Percz Samu, Zachar Gusztáv, Fábry János és
kivált Molnár Józsefnek gondolatokban gazdag és a
közéleti szereplés jelentőségét találó vonásokkal esetelő
nagyhatású beszéde után egyhangú lelkesedéssel meg-
adta; a szövetkezet további fennállását, illetőleg fen-
tartását egyértelműleg elhatározta; az évközben a város
területéről elköltözött Lokcsánszky Endre, Mesz-
lényi Zoltán és Rády István igazgatósági tagok he-
lyébe nagy lelkesedéssel Fodor Béla dr., Rónay
Gyula és Zachar Gusztáv szövetkezeti tagokat, a fel-
ügyelő bizottságba pedig a szintén elköltözött Runyay
József helyére Veres Samu dr. főgymn. tanárt válasz-
totta meg. Majd Cziner Miksa dr. h. t. as indítványára
az igazgatóságnak — melynek elnöke Lukács Géza,
elkesz éljenzés közben jelentette ki, hogy a szövetkezet
ügyeit kötelességének tartja a volt igazgatóság, valamint
a felügyelő-bizottság is tovább vinni a szerencsésebb ki-
bonyolódás felé — jegyzőkönyvileg fejezte ki elismerését
és teljes egységes bizodalmat a közgyűlés, mely az elnök
éltetésével és azon bizó reménnyel zárult, hogy a rima-
szombati fogyasztási szövetkezet, melynek forgalma a
mult évben 70.000 koronán felül volt, s a megelőző év-
hez képest 12000 korona emelkedést mutatott s a jelen
évben is fokozatos és örvendetes fejlődést tüntet elő: a
hűtlen kezelés folytán előállt veszteséget néhány év
alatt könnyen ki fogja heverni.

Konzervgyári gyűlés. A rimaszombati konz-
ervgyári igazgatósága és felügyelő-bizottsága folyó hó
6-án együttes ülést tartott. A gyűlés célja volt a 27-én
d. u. 3 órakor a rimaszombati takarékpénztár tanácskozó
termében megtartandó közgyűlés előkészítése. Az együt-
tes ülésen Boeckó Dániel igazgatósági tag előterjesz-
tette a mult évi mérleget és a jövő évi költség-tervezés-
tervet. Molnár József igazgatósági elnök szép szavakban
mutatott rá azokra a körülményekre, a melyek folytán
az első üzletév veszteséggel zárult és kérte az igazgató-
ság tagjait, hogy ne csüggedjenek el a kezdet nehéz-
ségein, sőt inkább fokozottabb mértékben szenteljék ere-
jüket azon önzetlen munkára, a mely által a közjó fel-
virágzását elősegítik. A gyűlés az elnök éltetésével oszlott
szét. A konzervgyár első üzletévével, ennek eredményeivel
és tanulságaival jövő számunkban bővebben fogunk fog-
lalkozni.

Kerti számócsa. A rimaszombati konzervgyár
részvénytársaság felkéri azokat, kiknek kerti számócsájuk
volna eladó, sziveskedjenek az eladási árak és feltételek
megbeszélése végett a gyárvezetőséggel érintkezésbe lépni.

Köszönetnyilvánítás. Minthogy mindazoknak
a nagyszámú rokonaiknak és jó embeereimnek, a kik bold-
ogult édes atyám: György Frigyes elhunyt és elteme-
tése óta is közelről és távolról személyesen vagy levél-
ben igyekeztek enyhíteni gyermeki szívem nagy fájdal-
mát, lehetetlen mindeniknek külön-külön személyesen
kifejeznem hálámát; fogadják tehát ez uton mindannyian
hálás köszönetemet. — Tamásfalva, 1903 június 7-én.
Kalla Mihályné, szül. György Róza.

Vármegyénk monografiája. Gömörvármegye
monografiájának munkálatai ismét fontos lépéssel halad-
tak előre. A vármegye monografia-bizottságának tagjai
ugyanis befejezték revisionális munkálataikat és az egész
anyagot beszolgáltatták a vármegye alispánjához, a ki
azt a szerkesztőséggel küldötte be, hogy a nyomás meg-
kezdhető legyen. Csekély pótlásokat és helyreigazításokat
kivéve, a bizottság az egész anyagot jóváhagyta és el-
fogadta, a mi azt bizonyítja, hogy a monografia írói és
szerkesztősége derekas munkát végeztek. Itt még meg-
jegyezzük, hogy a vármegye nemesi családairól szóló fe-
jezet alapos tanulmányra és kutatásra valló bevezető ré-
szét Sarlay Soma, jeles fiatal genealogusunk írta, míg
az egyes családokra vonatkozó részt dr. ifj. Reiszig
Ede, a Heraldikai és Genealogiai Társaság ig. vál. tagja,
ki e czélból még egyszer át fogja kutatni a vármegye
levéltárát — Az illusztrációkkal ellátott vastok kötet
egy részét az illetékes köröknek már bemutatta Hirsch
László hírlapíró, ki jelenleg néhány nap óta városunkban
tartózkodik s a kötetet megszerezni óhajtottól elfogadja
az előfizetésre való jelentkezést. Ajánljuk az érdeklődők
figyelmébe, s mondhatjuk már most, hogy a munka
egyike lesz a vállalat legsikerültebb kiadványainak.

Nagy idők. Nagy idők történetét írja Acsády
Ignác: „A Magyar Birodalom Története“ című művé-
nek 13 ik és 14 ik füzetében. Nagy Lajosnak és közvet-
len elődeinek korszakát rajzolja. Tehát azt a kort, mely-
nek kezdete a királyi hatalom és tekintély teljes alába-
nyatlását mutatja, vége pedig a magyar királyság
fényben és dicsőségben legzadagabb ideje. Az I. Károly
uralkodását megelőző 10 évben véres belmögalmaknak
színhelye volt Magyarország. Színeinek komorságával
megdöbbent az a kép, melyet Acsády e korszakról elő-
bünk tár. Az egész államgépezet megakadt, a jogrend és
belső biztonság helyére rablás és erőszak lépett és Ven-
czel és Ottó uralkodásának eseményei tulajdonképen az
elhatalmasodott olygarchák személyei körül csoportosulnak.
Nem tulzás, ha Acsády azt mondja, hogy Károly a ki-
rályi hatalom igazi ujjalkotója. Bölcességének bizony-
sága, hogy ehhez a munkához felhasználta a tömegek
ösztonét, hogy a köznemességre és polgárságra támasz-
kodott. Az ő érdeme az akkori valutának rendezése, a
honvédelem ujászervezése és hogy a polgári elemet és
a városokat tömegtelen kiváltsággal és kedvezménnyel
igyekezett országba szociálgazdasági szervezetben meg-
felelő szerephez juttatni. A munkát, melyet megkezdett,

Nagy Lajos fejezte be dicsőségesen. A magyar történet-
írásnak legszebb fejezetei közé tartoznak azok a lapok,
melyeken Acsády Lajosnak alakját, politikai és uralkodói
egyensúlyát rajzolja meg. Nincs történeti munkánk, mely-
ben e nagy király jelentősége olyan pregnansul kidom-
borodnék, mely oly tisztá képét nyújtana Nagy Lajos
munkájának, szociálpolitikai és diplomáciai tevékeny-
ségének. Nemcsak a csatatéren, a politikai tevékenység-
ben egyengette Magyarország nagyságának útját, hanem
a kereskedelem és ipar terén is. A kivitel fokozásának
szempontjából megnyitotta az országot az idegen ipar-
nak, de a hazai ipar fejlesztését is szívén viselte. Refor-
málta a czéhrendszert és gondoskodott nemcsak az ipa-
rosok, de a fogyasztók érdekéről is. Nemcsak megsoka-
sodott a hazai iparosok száma, hanem némelyik európai
színvonalra is emelkedett. A városi elem gazdagodását
aztán az állam hatalmas gyarapítására használta fel, de
nem feledkezett meg az östermeléssel foglalkozó alsó
néposztályok javáról sem. A földesuri bíráskodást egye-
nesen jobbagyvédő czélzattal terjesztette ki. Igazán nagy
volt minden téren. Nagy mint király és nagy mint em-
ber. Acsády történetírói élelslátását és írói művészetét mi
sem bizonyítja jobban, mint az, hogy Lajosnak annyis-
szor megrajzolt nagyságát egészen új színben tudta fel-
tüntetni. Ezen az új képen talán emberibb, mint más
történetírók jellemző előadásában, de mélyebb is és kö-
zelebb áll hozzánk. Ezt a Nagy Lajost nemcsak csodáljuk,
de szeretjük is, sőt a mi több, meg is értjük, mert
belelátunk a lelkébe és nyomom követjük emberi és ura-
lkodói fejlődését. Acsády gyönyörűen kiállított munkája
az Athenaeum kiadásában jelenik meg 40 füzetben és
egy-egy füzet ára 60 fillér.

A gömörmezei muzeumnak f. évi május hó 20-tól ajándékozott tárgyak jegyzéke:

Pecsétgyűrű, egy ezüst, egy római pénz,
két ágyugolyó-töredék Kern Adolftól.

Disz-pohár 1850-ből, gyűrű tartó, két könyv Fábry
Jánostól.

Hat lövetű régi revolver, puska, antik pecsétgyűrű
Korent Vilmostól.

Egy ezüst s egy rézpénz Gróssinger Miksától.
Aranyozott réz feszület, oklevél, igazolvány, 3 ezüst,
26 rézpénz Lenner Miklós hagyatékából Mester Károly-
tól (Sz.-Simon.)

Egy könyv dr. Forgon Lajostól. (Saját műve.)
Kétesővű puska, kovás-pisztoly, török handszár Mol-
nár Józseftől.

Régi zabla, koppanzó Ethey Frigyes-től.
Husz darab régi kard Tomory Gézától (garam-
völgyi lelet.)

Ezüst kanálka Barna Imrétől.
Ezüst pénz ifj. Korent Vilmostól.

Báthory Zsófia imakönyve, régi tajték pipa Csizi
Barnától.

Pénztárcza a XVIII. századból Szelényi Jenőtől.
13 drb. olajfestmény Tóth Bélától.

Két gyertyamártó edény, 25 drb. gipsz-minta, 5
drb. simító fa Bothár Gyulától.

Egy drb. rézpénz Soldos Kálmántól.

Egy tallér, egy ezüst s egy rézpénz Baksay Jó-
zseftől.

Egy forintos bankjegy Kunszt Jánostól (Losonczi.)
Ön kanna, kancsó, boros kanna, ön tentartató a rima-
szombati ág. h. ev. egyház letéte.

Hét drb. olajfestmény, tíz drb. réz metszet, nap-óra
régii dohánytartó, mű-kalitka a kishonti ág. h. ev. egy-
házmege letéte.

43 drb. réz, 5 drb. ezüst pénz s egy érem Klo-
hány Antaltól (Tamásfalva.)

Két drb. ezüst pénz Szécsi Mórtól.
Két drb. ezüst, 3 drb. réz pénz Piovares Józseftől.

Porcellán kancsó, kávés ibrik s két rácsos tányér
Abonyi Amáliától.

Tompa Mihály egyházi beszédei két kötet Kókai
Lajos kiadótól (Budapest)

Három füzet nyomtatvány Dobozy Lászlótól (S.-
Kaza.)

62 drb. régi könyv Fülep Kálmántól.

A muzeum látogatóinak díszkönyve Lévai Izsóttól.

A kegyes adakozóknak hálás köszönetet mond:
Az igazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

D. V. Budapest. Köszönettel megkaptam, a jövő számban
jön. Gyakrabban is küldhetné kéziratos, mindig örömmel fogadom.

T. L. A mai számban megkezdtem derek városkák leírását.
Folytatni fogom. Még a tennis-pályára is rákerül a sor.

H. L. Budapest. Csak tévedésből maradt el a lappeldány.
Az újabb küldeményt köszönettel vettem.

Hirdetmény.

269. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1901. évi 5581.
számu végzése következtében **Süteo István** ügyvéd
által képviselt a **gömörmezei nép- és iparbank**
javára **Kossuth József** és **társa** ellen 5700 korona s
járuléka erejéig 1901. évi december hó 6-án foganato-
sított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 4870
koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak,
oszlopok, széna, tehén, hintó, kocsik, szekér és hámok
nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. jbiróság 1901.
évi 451/10. számu végzése folytán 5700 kor. tőkekövete-
lés, ennek 1901. évi június hó 6 ik napjától járó 6%-os
kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 181 kor. 75
fillérben birólag már megállapított költségek erejéig Csiz-
ben, a helyszínen leendő eszközzésére **1903. évi ju-
nius hó 22-ik** napjának délelőtti 10 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok
az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § ai értelmében
késpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsár-
alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1903. évi június hó 4-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Eladó birtok.

Gömörmege **Gicze község** határában, vasuti állomás 213 kat. hold szántó és legelő, 28 kat. hold rét I. osztályú, 128 kat. hold erdő, urasági lakház (kastély), melléképületek, 4 1/2 kat. hold belsőség és kert, tehermentes, szabadkézben eladó. — Becsérték 80000 korona, az urasági lakház: nyaraló esetleg szanatóriumnak is alkalmas, belfelék s kert birtok nélkül is eladó, becsértéke 16000 korona.

Értekezhetni a tulajdonos „**Jolsvai takarékpénztár**” irodájában.
Jolsva, 1903. június hó 8-án.

Hoffmann Miksa s. k.,
takarékpénztári vezérigazgató.

Bolti állványok

fűszer- és vegyeskereskedéshez, kisebb-nagyobb fiókokkal és fiók nélkül, hozzátartozó pudlikkal, jutányos áron eladó. Szövetkezetek részére igen alkalmas.

Együttal a nyári időnyre ajánlom saját termésű kellemes zamatos ízű s a legtisztább kezelésű **valódi almágyi ujboraikat** pécsettelt üvegekben, literes üvegjét **35 krajczárért**, üvegre külön betét 5 krajczár.

Rimaszombat, 1903. május hó.

Benyó Béla.

Hirdetmény.

132. sz. — Alólírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1903. 583/3. sz. végzése következtében **Kovács Miklós** ügyvéd által képviselt **tornalliai takarékpénztár** javára **Zehery László és neje** ellen 3000 korona erejéig 1903. évi február hó 10-ik napján fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2712 koronára becsült ingóságok u. m.: tehének, lovak, kocsik, gazdasági felszerelések és házi butorok nyilv. árverésen el fognak adatni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bíróság 1903. évi V. 132/1. számú végzése folytán 3000 korona tökélettel, ennek 1902. évi decz. hó 5-ik napjától számított 6%-os kamatai és eddig összesen 180 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, alperesek házában leendő eszközölsére **1903. évi június hó 18-ik** napjának délelőtti 10 órája batáridőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Rimaszombat, 1903. június hó 4-én.

Thuránszky Sándor, bír. kiküldött.

Ki akarja kitörni a nyakát?

az vásároljon világhírű „**PUCH**” gráci kerékpárt! hangoztatják konkurrensaim. — Pedig általában elvan ismerve, hogy a világhírű „**PUCH**” gráci kerékpárok a legszebbek, legerősebbek és a legkönnyebb járásúak és csak azért, hogy őket bosszantsam, a raktáromon levő világhírű „**PUCH**” gráci kerékpárokat gyári árban adom a legkönnyebb részletfizetésre is.

Egy világhírű „**PUCH**” gráci kerékpár első rendű **Reithoffer-féle gummikkal** teljesen felszerelve 2 évi írásbeli jótállás mellett 125 forinttól 200 forintig.

Ugyanez legújabb találmányu szabadfutó és hátsó fék szerkezettel 20 forinttal drágább. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hallatlan oly olcsóság, mint nálam létezik, **női és fehérmű varrónők, szabók, csizmadia, cipészek és kalaposok**, valamint jó **férjek és jó családapák** itt az alkalom a **varrógép vásárlásra**, mert mindenmű varrógépeket a gyári árban adom el a legkönnyebb részletfizetésre is. Minden családi varrógépben a leggyönyörűbb és legtisztább **himzések** készíthetők és daczára annak, hogy olcsók, 10 évi kezességet vállalok.

KORENT VILMOS

varrógép-, kerékpár-, fegyver- és villanyesegő raktára, valamint ezeknek nagy javító műhelye, puskműves, géplakatos és műszerész **Rimaszombat, Kossuth-utca 4. szám.**

Almágyi bor.

Benyó Lajos és **Benyó Károly** örökös tulajdonát képező **almágyi** szőlők mult évi **termése** — pécsettelt palackokban — literenként 35 krajczárért kapható **Szizgyártó-utca 12. szám** alatti házban. — A palackokért külön 5 kr. biztosíték teendő.

Gyümölcsstermelők!

A **rimaszombati konzervgyár** részvénytársaság felhívja a gyümölcsstermelőket, hogy úgy tavaszi, mint nyári és őszi gyümölcs-ermékeikről — az egyes fajok és azok mennyiségének megjelölése mellett — eladási ajánlataikkal közvetlenül a konzervgyárhoz forduljanak. Ez időszert főleg **nagy, keményhúsú és fehér sziv alaku cseresznyék** volnának keresette.

Hirdetmény.

A „**Miskolczi hitelintézet**” áru- és terményraktáraiban az ez idei

XI-ik évi gyapjúvásár

beraktározással egybekötve **1903. évi június hó 17-ik napján** tartatik. — Részletes felvilágosítással szivesen szolgál:

a „**Miskolczi hitelintézet**” részvénytársaság igazgatósága.

Utánnymot nem díjaztatik.

3-3

Meghívó.

A **rimaszombati konzervgyár** részvénytársaság 1903. **június 27-én** délután 3 órakor tartja a rimaszombati takarékpénztár tanácskozó termében rendes évi közgyűlést, melyre a tisztelt részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Évi mérleg megállapítása.
4. Indítványok.

Rimaszombati Konzervgyár részvénytársaság mérlege 1903. márczius hó 31-én.

Vagyon.

Teher.

Főkönyv I.	Összeg				Főkönyv II.	Összeg			
	kor.	f.	kor.	f.		kor.	f.	kor.	f.
I. Konzervgyár:									
42	Gyártelek és épületek	32000	—						
47	Gép-, kazánház, kémény s régi épületek átalakítása	27021	52						
48	Gépszámla: gőzgép, kazán, s segédgépezetek	32250	60						
49	Gyár-felszerelések, műhelyek, vízvezetés	18964	21	110236	33				
10	Leltár számla: szerszámok s eszközök stb.	7973	45						
29	Nyersanyag készlet	3264	90						
41	Szertári anyagkészlet	19436	27						
37	Adósok: kereskedő cégek	8065	17						
14	vegyes cégek	23	92						
56	Féltermény készlet	15839	70						
56	Készaru készlet	37630	34						
34	Pénztár: készpénz 1903. márcz. 31-én	1761	54	93995	29				
II. Villamossági gyár.									
50	Gép- és accumulator ház	8121	68						
51	Gépszámla: gőzgép és kazán	20892	09						
52	Dynamo gépek s accumulator telep	20810	07						
53	Vezeték-hálózat s felszerelések	35004	63	84828	47				
35	Adósok: accumulator gy. r. t. (előre fizetett évi átalány)			1428	—				
Nyeremény s veszteség-számla.									
	Konzervgyári veszteség	11655	21						
	Villamosgyári nyereség	377	68						
	Marad veszteség:			11277	53				
				301765	62				

Tisztelettel:

az igazgatóság.

Községi, körjegyzői, főszolgabirói, egyházi és ügyvédi

NYOMTATVÁNYOK

nagy raktára:

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedése Rimaszombat (Deák Ferencz-u. 8.)